

“Sense euroregió, serem el sud de marginació”

Manuel Ballbé,
catedràtic de dret
administratiu de la
UAB, ha presentat un
estudi a la Comissió
sobre l'Autogovern
del Parlament de
Catalunya en el qual
proposa que s'articule
una euroregió
catalano-valenciano-
balear. Aquesta
fórmula permetria
tenir representació
i defensar molt millor
els nostres interessos
en una Europa
que amenaça de
deixar-nos arraconats.

En l'estudi presentat a la Comissió sobre l'Autogovern de Catalunya, vostè assegura que a qui més perjudica l'actual sistema de representació europeu és a regions com ara Catalunya. Per què?

—Per exemple, en un tema de molta actualitat com és l'euro, dels dotze països que hi ha representats al Banc Central Europeu, Irlanda amb cinc milions d'habitants té un representant i Finlàndia en té un altre. Catalunya, amb sis milions, n'hauria de tenir un altre. No hi ha una representació proporcional al Banc Central Europeu, que és qui marca tota la política monetària. Al final, hi ha uns estats petits que tenen un poder tremend, i que s'alien de fet amb Alemanya en perjudici dels estats grans, sobretot França, Espanya, Itàlia i, en el futur, Gran Bretanya. Europa s'està convertint en una unió d'estats menuts en aliança amb Alemanya i en perjudici dels estats grans i sobretot de les regions que no són estats.

—Vostè ha fet la proposta de dividir l'estat espanyol en quatre euroregions. Una d'aquestes seria la que abraçaria els territoris del Principat, el País Valencià i les Illes Balears. Quina és la raó d'aquesta proposta?

—Amb l'euro, hi ha tres-cents milions de ciutadans europeus. Quan entren Gran Bretanya i Suècia, serem quasi quatre-cents. I amb l'ampliació immediata de la UE, serem quasi cinc-cents milions. Estats Units tan sols té tres-cents vuitanta milions d'habitants. En una Europa de cinc-

cents milions amb un sistema de representació tan desproporcional, els ciutadans no tenen cadascú un vot, sinó que el poder el tenen els estats. Són els estats els qui governen Europa. Amb aquest sistema, hi ha una desproporció tremenda. Hi ha ciutadans, com els d'Irlanda o Finlàndia, que tenen un vot, però hi ha altres ciutadans, com els de Catalunya o el País Valencià, que tenim una cinquena part dels vots perquè no tenim aquesta representació. Un diputat irlandès representa dos-cents mil habitants mentre que un diputat espanyol en representa quatre-cents mil. Perdem moltíssima representativitat. Com es pot articular això, en una macro-Unió Europea? Amb un sistema de proximitat, amb representacions per regions de deu milions d'habitants. O articulem aquest sistema d'euroregions, o serem el sud de marginació en tots els sentits.

—En aquests moments, la relació entre les Illes Balears, el Principat i el País Valencià està molt lluny d'aquests plantejaments.

—És clar, i per aquesta raó és molt important per a reivindicar un nou sistema a Europa organitzar-nos nosaltres més estretament, tant amb institucions formals com informals. L'euroregió catalano-valenciano-balear podria funcionar per a moltes coses. Primer, com a lobby. Hi ha un lobby català, un de balear i un de valencià a Europa, però, per a moltes coses, hauríem d'actuar conjuntament perquè podríem demanar, per exemple, un

“Dels quinze països de la UE, nou tenen menys població que el que seria la nostra euroregió”

comissari europeu perquè som una euroregió de deu milions. Ara bé, és més difícil demanar un comissari, per exemple, tan sols per a Balears. Pensem que la majoria d'estats menuts a Europa tenen un comissari europeu. Dels quinze països de la Unió Europea, nou tenen menys població que el que seria aquesta euroregió. Hem de començar a reivindicar que nosaltres també tenim dret a representació i dret a participació, i no tan sols els estats que són independents.

—Alemanya ja ha començat a plantejar-se la possibilitat de tenir representació a Europa amb vuit euroregions.

—Alemanya, amb vuitanta milions, té un projecte d'articular la incidència a Europa a través dels *länder*, que ja tenen un gran protagonisme. Ara com ara, a Alemanya, el 90% de la policia és autonòmica. Tota la participació a Europol no és de la policia central alemanya, sinó que és dual, amb una participació d'un 90% de les regions. Alemanya ja actua molt directament a Europa amb les regions.

—Quins mecanismes de coordinació s'haurien d'establir per posar-se en marxa aquesta euroregió?

—Jo crec que es podrien fer ja molts projectes informals de cooperació, i s'hauria de fer molt de *lobby* de reivindicació. Projectes de cooperació, per exemple. Hi ha dues coses en les quals perdrem molt. Tota la integració de l'est, amb el sistema de subvencions que se'ls repartirà, i que en part el dona Espanya, el gestionarà una burocràcia central de Brussel·les, i el país veí i centre d'aquell mercat, que és Alemanya. Si no ens espavilem com

“L'euroregió catalano-valenciano-balear podria funcionar per a moltes coses. Primer, com a *lobby*. Podríem demanar, per exemple, un comissari europeu.”

a euroregió, totes les inversions que es faran a l'est no les duran a terme ni empreses catalano-valenciano-balears ni espanyoles perquè, és clar, estan al costat d'Alemanya i seran empreses d'aquell país. Si nosaltres no comencem a dir que volem la quota proporcional als diners que dona Espanya, haurem perdut milers de milions de pessetes de benefici, i se'l quedarà Alemanya i els països limítrofs. El mateix passa amb el sud d'Europa. El nord d'Àfrica té alguns programes de diners de la Unió Europea que no s'inverteixen perquè no hi ha països europeus que actuen amb aquests fons. L'euroregió podria fer un programa perquè ens interessa molt ampliar el mercat del nord d'Àfrica. El que és molt difícil que fem per separat es podria aconseguir molt més fàcilment com a euroregió, encara que no es constituïra formalment. Tan sols seria necessari que es coordinaren les tres administracions.

—Vostè també demana una estructuració formal de l'euroregió per guanyar pes dins de les institucions de la UE.

—Sí, però quan el Govern espanyol no accepta ni tan sols que una comunitat autònoma participe en les negociacions dels temes que els afecten, cosa que sí que fan els belgues, els ale-

manys i d'altres països, molt menys acceptarà euroregions institucionalitzades amb un poder important. Per aconseguir això serà necessària una lluita reivindicativa. S'ha de fer un *lobby*, que s'ha de constituir ja. No hi ha reunions entre catalans, valencians i balears per a reivindicar que tenim una llengua i problemes econòmics semblants. Nosaltres patim en aquests moments un doble centralisme, estatal i europeu. Seria ideal que s'establira un sistema de representació electoral, de composició del Tribunal Europeu o al Banc Central Europeu per euroregions.

—Si no es corregeix el sistema de construcció europea, perdrem més amb l'ampliació?

—Ací entrem en el debat de sempre. Si fem una Unió Europea per dalt i centralista o fem una Unió Europea per baix, pluralista i integradora. Seria una mica el debat sobre el model francès enfront del model alemany. A Espanya, li hauria d'interessar una Unió Europea per baix, on hi ha una representació directa, una co-participació, i és un model que tan sols es pot dur a terme amb l'articulació de regions de deu milions d'habitants.

Miquel Calvet